UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Periculo & commodo rei invitæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

equi balneū.cū,enim de preterito cōtineat aliqđ certū re,vel genere:
nulla poteſt dici nata obligatio vt.ff.de ver obli.l.triticū.nec etiā po
ſtea naſci poteſt in perſona eccleſie,nec re eccleſie, que exempta eſt a
laicali iuriſdictione:licet Jnn.dicat poſſeſſiones eccleſie ſunt de iu
riſdictiōe laicorū vt.d.c.poſtulaſti.que nō debet rumpi per extra-
neos ſm Jnn.¶ Sed (vt dixi) Hoſti.ibi ⁊ Jo.an.reprobant dictū
i Jnn.ᵃ ⁊ adde qđ dixi.§.de ſac.ſan.ecc.l.placet.⁊ qđ no.in.c.nō minꝰ.
de imu.ecc.in nouel.⁊ in.c.ſi.de vita ⁊ ho.cle.i nouel.⁊ i Spe.de cle.
cōi.vbi plura inuenies in hac materia no.dig.⁊ hoc de ſcđo mēbro.
ſ.ſpeciali inqſitione.¶ Solita aūt pſtatio eſt,que ex predio preſtat:
9 ratio,q̃ ſic ſolitū eſt.¶ † Unde ſi per libros cēſuales apparet ꝙ ita
eſt cōſuetū per decenniū,nō eſt aliud inquirendū.arg.ff.de proba.l.
cēſus.⁊ de agri.⁊ cēſ.l.litibus.li.xi ⁊ hoc de tertio mēbro.Placita
eſt cōuētio,qñ aliqui,recipiūt pdia reipu.titulo cōductionis,vel em
phyteotico,nam quicūq; ſunt iſti ſiue laici,ſiue eccleſie tenentur pa
cta ſeruare.facit.ff. de loco pub.fru.l.j. de pign.l.lex vectigali.⁊.§ de
10 fun.patri.l.j.⁊.iij.li.xj.ſm Nic.de ma.¶ † Jtē ſi eccleſia accipit feu-
b dūᵇ tenet ſeruare qđ ſeruāt alij feudatarij:⁊ eſt mirabile qđ ratione
feudi efficit de iure dñi,etiā ſi dñs ſit qdā ruſticus,vt no. Jnn.in.d.
c.verū.de fo.cōpe.⁊ cōtractus iſte qui tēdit ad acqſitionē, tranſit ad
ſucceſſorē:licet obligationes que nō depēdent ex acqſitione,nō trā-
ſeunt,niſi interuenerit cōſenſus capituli:nā q̃ p capitulū nō morit,
obligatio perſeuerat.cum etiā ſucceſſorez habere nō poteſt,quia nō
poteſt mori.vt no. Jnn extra de preben.c.niſi eſſent.⁊ adde quod di
xi.§.l.proxi.⁊ de materia generali munerum vide per Bar.§.de im-
mu.nemi.conceden.l.ij.lib.x.⁊ hec vtilia ſunt.⁊ quotidiana.

¶ De periculo ⁊ commodo rei vendite. Rubrica.

1 ¶ Periculum quandoq; contingit omnino extra rem ⁊c.
2 Emptor,ſi ſignauit porcos ſibi vēditos,an videant ſibi eſſe traditi?
3 Quid de menſuratione frumenti.
4 Quid in deterioratione.§.
5 Quid in periculo.⁊ cōmo.rei permutate nudo pacto ſine traditiōe.
6 Quid de periculo ⁊ commodo rei in dotem date?
7 Periculū in venditione,quare eſt emptoris in locatione non cōdu-
ctoris,ſed locatoris?
8 Periculum quod contingit ex natura contractus,vel ex natura per
ſonarum:ſemper ſequitur emptorem ſcientem quantitatem rerum,
⁊ qualitatem perſonarum.
9 Commodum rei vendite,qualiter conſideratur,⁊ ad quem ſpectet?

¶ Rubrica noſtra habet,duas partes:prima loquit de periculo rei
vēdite:ſecunda de cōmodo rei vēdite:tamē ſimul:ideo ſimul miſcet:
q̃ ad quem pertinet periculū,ad eum pertinere debet cōmoduz.vt
ff.eo.l.Jd qđ.ff.de reg.iur.l.ſecūdum naturā.⁊.§.de fur.l.manifeſtiſ-
ſimi.§.cū in ſecunda.¶ Sed tūc dubitatur,de quo periculo hic lo-
quatur:pōt enim pluribus cōtingere periculū,nam interdum cōtin
git in re vt periculum deteriorationis, deſtructionis, ⁊ interitus rei.
Jnterdū periculum cōtingit de re:vt periculū euictionis totius rei.
vel partis integralis rei,vel vſuſfructus.Jnterdū periculuz contin
git circa rem:vt q̃ admittitur aliqua ſeruitus predialis tēpore:vel
q̃ ipſa ſeruitus euincitur.Jnterdū contingit periculum,vt q̃ euin
1 citur nuda poſſeſſio.¶ † Jnterdū contingit periculū omnino extra
rem:⁊ hoc dupliciter:vel quādo factuz venditoris eſt coniunctū cū
periculo:vel quādo nō factū.id eſt mora,vel quando neutrū.¶ Re
ſpon.tractatus iſte generalis eſt:tamē ſuper predictis non pōt dari
regula vniformis,naz in primo periculo qđ eſt in re,diſtinguimus:
aut res erat tradita,vel quaſi tradita:⁊ tūc eſt periculū emptoris:et
pone exemplum de quaſi traditione.Si vēdidi tibi quaſdam trabes
pendentes in nemore ⁊ tu cū ſecuri ſignaſti eas: iſtud ſignaculū ha
2 bet vim traditionis.¶ † Jtē ſi vendidi tibi aliquos porcos de gre-
ge,⁊ tu ſignaſti eos,videor tradidiſſe.vt.ff.eo.l.qđ ſi neq; §.ſi.licet ſe
cus ſit in ſignato vino:⁊ ratio eſt:quia ibi poteſt eſſe alia cauſa ſigna
tionis quā animus tradendi,ſcilicet ne aliquid immittatur in vege
tē.vt.ff.eo.l.j.§.ſi doliū.¶ Sed in arboribus,porcis,⁊ ſimilibus nul
lo alio animo pōt eſtimari facta ſignatio niſi animo tradendi,ita di
cunt Doct.debet enim iſta ſignatio aliquid operari,aut nō fuit res
tradita:tamē cōtractus erat perfectus quoad obligationem,nec re
quirebat menſurationē,vel deguſtationem:⁊ tunc periculū eſt em-
ptoris,vt.ff.eo.l.ſi vēdita.niſi venditoris culpa,vel quaſi culpa pre
cedat.vt.ff.e.l.lectos.⁊.ff.loc.l.ſi merces.§.culpe.Jnterdū cōtractus
eſt perfectus,tamē inter traditionē ⁊ contractum requiritur actus
medius ipſarū partiū:vt deguſtatio in vino,qđ hic tacite videtur
3 actū ex qualitate rei vēdite,ſcilicet vt deguſtetur.¶ † Jtē menſura-
tio in frumento:⁊ tūc caſus interim contingens nocet venditori,nō
emptori:ſed poſt deguſtationē ⁊ mēſurationez noceret emptori.vt
ff.eo.l.j.qđ dic vt dicā.§.eo l.ij.aut cōtractus erit cōditionalis,⁊ nō
purus:⁊ tūc aut pendente cōditione res eſt extincta,⁊ tūc periculū
eſt vēditoris:aut deteriorata,⁊ tunc exiſtēte poſtea cōditione peri-
culū eſt emptoris:ſecus ſi cōditio deficiat.ar.
ff.eo.l.neceſſario.§.qđ ſi pendēte.⁊ ſi tu queris
que eſt ratio diuerſitatis inter interitū ⁊ dete
riorationē:rūdeo, q̃ vbi res perit in totum:
tūc exiſtēs conditio non inuenit rem vbi actio
figat pedes:⁊ ſic non pōt perfici.Sed vbi res
deteriorat,tūc bñ inuenit rē vbi figat pedes:⁊
ideo trahitur retro ſcđm Odof.ad hoc.ff.ad
l.aquil.l.huic ſcripture.Aduerte.qđ dictū eſt
de interitu,habet locū vbi loco rei ſuccedit ali
qua actio cedēda ar.ff.eo.l.eūq;.q̃ tunc perfi-
citur cōtractus.⁊ exiſtēs cōditio fingit retro.
tñ ſi ille § quē debet cedi actio nō eſt ſoluēdo,
erit periculū emptoris.Alij ɔtradicūt.vt no-
ta.ff.de actio.emp.l.Julia.§ ſi locatꝰ.vt plene
examinatur p Cy.ff.qui ſatiſ.cog.l.ſi decēſſe-
c rit.ᶜ in cōmento ſuo:vbi videas.¶ † Jtem in
4 deteriorati̇ōe,credo ꝙ ſi talis ſit deterioratio,
ꝙ ſit ſublata ſubſtantialis qualitas rei: ita ꝙ ᵃ
nullo modo res ſit in vſu, puta, q̃ vinuz factū
eſt mucidū,adeo ꝙ nihil valet:tūc exiſtens cō
ditio nō fingit retro q̃ nō inuenit ſubſtantia-
lem qualitatē rei:ad quā poſſit proportionari
aliqua obligatio pretij.ſecus ſi ſit factū acetū.
vt.ff.de cōtrahen.emp.l.Jn vēditionibus.§.ſi
igitur.circa ſecundū ⁊ tertiuz genus dāni.ſci-
licet quādo res euincitur,vel pars rei.vt.ff.e.l. ᵇ
j.aut ſi euincit nuda poſſeſſio.dic vt. ff.de act.
d empt.l.ſi quis fundū.ᵈ ⁊.ff.de euict.l.ſi cōuene
rit.in prin.Si aūt euincitur ſeruitus pdialis.
dic vt.ff.de euic.l.qđ ad ſeruitutes.Circa quar
tū genus,dic vt.ff.de act.emp.l. Jul.in prin.⁊ ᶜ
5 l.ſi ſterilis.§.cū per vēditorem.¶ † Secundoᵉ
e quero.rubrica noſtra loquitur de periculo ⁊ cō ᵈ
mo.rei vē.quid in periculo ⁊ cōmodo rei per-
mutate nudo pacto ſine traditione.¶ Reſpō
deo periculū pertinet ad dominū rei,nā nulla
cōtracta eſt obligatio, ⁊ idē dico in quolibet ᵉ
ɔctu innominato,⁊ in diuiſione:q̃ res eſt im-
perfecta ⁊ habet locū penitētia.vt.ff.de pact.l.
6 Juriſgentiū.§.j.¶ † Tertio.qđ de periculo ⁊
cōmodo rei in dotem date?Reſpō. diſtinguo
vtrū ſit data eſtimata, vel non.vt no.§.de iure
do.l.ſi inter virū.⁊.ff.ſol.mat.l. eſtimate. ⁊.l.ſi
eſtimatis.¶ Quarto q̃ro.qđ in periculo ⁊ cō
modo rei locate?Rñ.dic vt.ff.loca.l.ſi vno.§.
7 Jtē cuz quidā.¶ † Sed quero.quare pericu- ᶠ
lum in vēditione eſt emptoris,in locatione nō
cōductoris:ſed locatoris,dicit Bar ꝙ pericu
luz interitus rei ſpectat ad emptorem,quādo
vēditur res,que eſt in rex natura:alias ſecus.
vt.ff.de cōtrahē.emp.l.ſi debitor. §.veriſimile.
Sed res locatur reſpectu vtilitatis,que nō eſt
in rerū natura puta reſpectu fructuū futuro-
rum:⁊ ideo nimirū ſi periculū ſpectat ad loca-
torē nō perceptis fructibus.imo (ſi bene cōſi-
deres) idē eſt in locatione ⁊ venditione. cete-
ris paribus:ſm Bar.in.d.§. Jtez cū quidam.
f ſed hocᶠ videtur falſum,nā ſi vendo frumentū
in herba,vēdo reſpectu pceptionis de futuro,
⁊ tñ piculū eſt emptoris, niſi ex pacto ſit actū
ꝙ periculū ſit vēditoris,vt.ff.de cōtrahē.emp.
l.fiſtulas.§.frumēta.ſed pōt reſponderi.ꝙ ibi
erat preſens contractus,⁊ preſens res ſcilicet
herba frumēti,que venerat in contractu ven-
ditionis,⁊ ſic nō obſt.vel dic ꝙ quādoq; vēdi
tur tale quid qđ eſt in poteſtate emptoris cō-
ſequi agēdo:⁊ tunc periculū eſt ſuum.interdū
nō eſt in poteſtate eius illud cōſequi:⁊ tūc pe
riculū nō eſt ſuū.vt.d.§.veriſimile. ⁊ iſta ratio
pōt aſſignari in locatione:quia non pōt cōdu
ctor habere fructus interim:ſed ſolā patiētiā
dñi.fructibꝰ vero ſeparatis ab agro, omne pe
riculū eſſet coloni.vt.ff.de fur.l.ſi apes. §.Jtez
cōſtat.⁊.l. ſi ſeruus cōmunis. § locaui.⁊.l.ful-
lo.§.frugibꝰ.⁊.ff,loc.l.cū in plures. §. meſſem.
Sicut ſi periculū cōtingeret in ppriis rebus
8 coloni.vt.§.loc.l.damni.¶ † Et do tibi in iſta
materia vnam regulam,ꝙ periculum qđ con
tingit ex natura cōtractus,vel ex natura per-

a ¶ Jnn.Jllud di-
ctum Jnn.alleg.
Bart.in.l.reſcri-
pto.§.ſi ff.de mu.
⁊ hono.⁊ Bal.in
l.Jubemus nul-
lam. §. de ſacro-
ſanc.eccle.

b ¶ Feudū. Vide
Bal.in aut.ſed ⁊
periculuz.§.eo.⁊
qđ in feudo: hic
vide.

c ¶ Deceſſerit Vi
de ibi gl.⁊ Bart.

d ¶ L.ſi quis fun-
dum. et in. l. ra-
tio.in prin.eo.tit.
de act.empt.

e ¶ Secūdo.Sed
quid in cōtractu
innominato rei
tradite. vt q̃ de-
di domum.vt me
aleres,que com-
buſta eſt. vid bal.
in.l.j.§.de iure em
phyte.

f ¶ Sed hoc. Vi-
de no.per Bal.in
l.ſi ea lege. §.de
vſur.

a ¶ Commodo. Uide no. Bal. in. l. j. ver. extra quero. j. eo.
b ¶ Eſtimatio. Uide. l. cum pro pecunia. j. de ſol.
c ¶ Denunciandum. Uide gl. hic in verſi. denunciatum eſt. que tenet ꝙ non requiratur.
d ¶ Scientiam. Tex. eſt in. l. qui abſentem. ⁊ ibi euȝ ponderat Bar. ⁊ Bald. ff. de pro- cura.
e ¶ Inſtrumenta. Eſt etiam forte alius. in quo ſi vẽditor ſcit, non requiritur denũciatio, ſcilicet ſi iurauit defendere: ꝑ not, ſing. per Jo. an. ⁊ Ant. de but. in. c. breui. extra de iureiur. alle. in titũ. de aduo. §. j. ver. ſed quid ſi iurauit. alios caſ⁹. ſcripſi poſt Roma. in. l. non ſolũ. §. morte. ff. d ope ris no. nun. ⁊ contra illud Inn. facit. quia iuramentum intelligitur ſecundum naturam contractus. l. fin. s. de non nume. pecu.
f ¶ Secũdo caſu. Sed nõ video rationẽ differentie, quare debeat venditor magis de euictione teneri ſi ſibi denũciatur lis ſimpliciter ab emptore, quã ab extraneo. et ideo diſtinctio Bald. nõ placet. q ipſe non probat legibus, nec rationibus. Sali. hic in omnibus tranſit cum Bald. ⁊ pro Bal. hic poteſt dici ꝙ ſit text. in. l. ſi cum queſtio. de euic. tamen contra Bald. ⁊ Sali. videtur eſſe text. in. l. denunciaſſe. in princip. ff. de adul. et quod ibi Bar. vbi illa certificatio fctã fuit a parte accuſante: ⁊ tamẽ q denunciauit ne nuberet, nõ ſufficit. Tamen ſuſtinendo Bal. per. d. l. ſi cum queſtio. poteſt dici ꝙ iſtud etiã probatur in. l. denuntiaſſe. quia ſufficit denũciare ꝙ vult accuſare de adulterio, licet non denunciet ne nuberet. Eſt tamẽ verum ꝙ ſola productio libelli accuſatorij non habet vim denũciationis. vt ibi per Bart. ⁊ hic adde Bal. in. l. empor. j. de euic. vbi idem tenet.
g ¶ Ulterius opp. No. ſi cauſa debet cõpromitti ex forma ſtatuti, debetur euictio. vide q̃ notaui ad Bar. in. l. ſi. s. de iudi. Itẽ adde ſi fuiſſet dictũ in ꝯtu vẽditionis, quomodocũqȝ res eſſet euicta. gl. eſt ſin. quam tene menti. in. l. cum pena. ff. de rec. arbitr. And. Barba.
h ¶ Compromittit. Adde ad. §. ſi copromiſero. hic alleg. ⁊ vide Bal. in. l. ſi. j. de euic.
i ¶ Citari. Facit qd in ſi. no. Bar. in. l. In diem. ff. de aqua plu. arcen. ⁊ Bal. in. §. ſi compromiſero. hic alleg. in lectura antiqua.
k ¶ Ultimo opp. Uide ſing. tex. in. l. qui repudiantis. ff. de inofficio. teſt. Andr. Barba.
l ¶ Denunciatum. Uide. l. emptor. ⁊ ibi glo. j. de euict. ⁊ ibi Docto. ⁊ Rapha. in. l. venditores, ⁊ ibi dixi poſt Imo. ff. de verb. obli.

ſonarũ, ſemper ſequit emptorẽ ſciẽtẽ quãtitatẽ
rerum, ⁊ qualitatẽ perſonarũ: vt. ff. eo. l. neceſſa
rio. §. ſi. ⁊ ar. ff. de pig. l. lex vectigali. ⁊. ff. loc. l.
ſi qs domũ. §. hic ſubiũgi põt. ⁊ qd no. s. fami.
9 erc. l. ſi familie. ¶ † Dicto de piculo, dicam⁹
a aliquid de cõmodo.[a] Et primo de cõmodo for
tune: quidã vẽdidit rem minori pretio ꝓpter
ſeruitutem quã patiebatur: modo incontinẽti
ſeruit⁹ eſt finita: vnde res plurimi valet certe
iſtud cõmodũ eſt emptoris: nec debet per iſtũ
caſum augeri pretiũ. vt. ff. eo. l. habitationũ. in
b prin. Idẽ ſi creuit eſtimatio[b] rei. vt. s. de reſcin.
ven. l. ſi voluntate. in ſi. Ideȝ ſi aliquid acceſſit
rei intrinſece, vt fructus: vel extrinſece. vt alique actiones. quod dic vt. j. eo. l. j. in. ij. gl.

1 Periculuȝ rei vendite, quando pertinet ad emptorem: vide oppo nu. 2. 3. 4.
5 Venditori ſcienti an ſit denunciandum: 6. 7.
8 Venditor ante traditionem compromiſit cum quodam extraneo, conſecutus eſt penam, an teneatur illam penam emptori ſoluere:
9 Pactum factum quod venditor non teneatur de euictione, quam vim habet:
10 Denunciandi neceſſitas, an poſſit remitti per pactum.
11 Res empta ſi nõ euincitur propter dominiũ: ſed tantum nuda poſſeſſio: quid iuris:
12 Actio de euictione, an competat pro euictione iuriſpatronatus:

¶ Lex prima.

Poſt perfectã,

Perfecto contractu commodum ⁊ incõmodum eſt emptoris: tamen ſi ex cauſa antecedenti res euincitur, ratione
euictionis agitur ſi fuit denũciatuȝ venditori
vt adeſſet cauſe, ⁊ emptor nõ fuit ex cõtumacia
1 cõdemnatus. h. d. ¶ † Not. ꝙ quãdoqȝ periculum habet nouã cauſam, quãdo ſumit originẽ
ante cõtractũ. Primo caſu ad emptorẽ pertinet. Secũdo caſu pertinet ad vẽditorẽ, ſi nihil
de ſolẽnibus omittatur. ¶ Secũdo no. ꝙ venditori denũciãdũ eſt vt veniat ad cãm. ¶ Tertio no. ꝙ ſnĩa lata ꝯ abſenteȝ preſumit lata ex
2 cõtumacia. ¶ † Opp. ante traditionẽ rei vẽditio nõ eſt perfecta: ⁊ tamẽ periculum pertinet
ad emptorẽ. ergo male dicit litera poſt perfectam. vnde videt obſtare. ff. eo. l. neceſſario. cõ
iũcta. l. ſi quis alienã. ff. de act. emp. ¶ Sol. cõ
tractus dicitur tribus modis perfici. Primo,
in verborũ prolatione, ſeu cõſenſu. Secũdo, in
producenda obligatione. Tertio, quãdo ponitur in finali executione: ⁊ ſic nõ cõcludit ratio
in cõtrarium: q arguit ſolũ de pefectione vltim ata. nõ de alijs per
3 fectionibus: ⁊ ſic nõ obſtat. ⁊ hoc vult dicere prima gl. ¶ † Secũdo
opp. ⁊ videtur ꝙ licet periculũ procedat ex cauſa antecedenti, tamẽ
pertineat ad emptorẽ, nã certũ eſt ꝙ ſi ego emi rem cõem pro indi
uiſo vẽditori meo ⁊ tertio, ⁊ ꝑ iudicẽ fiat diuiſio, ꝙ illa diuiſio mihi
preiudicat, ⁊ tamẽ eſt ex antecedenti cã. id eſt ex cõuẽtione. vñ videt
obſtare. ff. de act. emp. l. Jul. §. idẽ Celſus. Sol. aut cã antecedens tẽ
dit ad rei euictionẽ, ⁊ tũc loquit hic: aut ad rei diuiſionẽ, ⁊ tũc logt
ꝯtrã. ⁊ eſt rõ, q vbi res euincit, nõ dicit tradita. Secus vbi res di
4 uidit: q loco portiõis indiuiſe alia res ſuccedit: ⁊ ſic nõ ob. ¶ † Ter
tio op. ⁊ videtur ꝙ cõmodũ ſuperueniens proſit venditori. nõ emptori. vt. ff. de act. emp. l. Jul. §. ſi Titius. vbi dicit ꝙ incrementũ alluuionis nõ proſit emptori: ſed cedit in menſura, ⁊ debet pro ea pretium. Sol. ibi fuit facta vẽditio pro numero ⁊ mẽſura, vnde anteqȝ
conſtaret de numero ⁊ menſura, venditio erat imperfecta: ⁊ ideo cõ
modum pertinet ad venditorẽ, ⁊ ſic nõ obſtat. ¶ Quarto cõtra hoc
opp. ꝙ nõ ſit differentia vtrum ad menſuram, vel non. vt. ff. de contrahen. emp. l. qd ſepe. §. In his. ¶ Sol. licet ibi res cõſiſteret in mẽ
ſura, tamẽ nõ fuit vẽdita ad menſurã: vnde refert an pretiũ fuit ꝓ
miſſum diſtributiue in ſingulas mẽſuras metiẽdas: an ſit ꝓmiſſum
collectiue vnum pretiũ pro omni menſura. Primo caſu contractus
eſt imperfectus. Scdo caſu cõtractus eſt perfectus. ⁊ ita intelligit.
5 d. §. in his. ſm Bar. ⁊. d. §. ſi Titius. ¶ † Quinto opp. dicit hic vẽdi
c tori denũciãduȝ.[c] Cõtra. imo ſi ſic, nõ vr̃ neceſſaria denũciatio. vt. ff.
de act. emp. l. j. in ſi. hic aũt dicit indiſtincte denũciãdũ. quare male.
So. quidã cõcedunt ꝙ vẽditori ſcienti nõ eſt denũciandũ. arg. ff. de
re iudi. l. ſepe. §. ſed ſciẽtibus. Alij dicũt ꝙ etiã ſcienti eſt denunciã
dum. hoc tenere videt gl. j. de euic. l. emptor fundi. certe illa gl. dicit
ꝙ tuti⁹ eſt: tñ aperte dicit ꝙ nõ intereſt ſciẽti denũtiari Jo. and. in
Spe. de emp. ⁊ vend. §. vlt. in additionibus ſuis dicit ſe ſatis mirari
de iſta opi. ⁊ ꝙ vſqȝ ad ſua tẽpora nõ fuit per ſcribẽtes põderatũ, ꝙ
nõ ſufficit emptori notificatio: imo dȝ requirere venditorẽ, ꝙ rẽ ſibi
venditã defendat, iſte eſt tex. j. de euic. l. ſi parẽtes. ff. de in. l. vẽditor.
ff. de ꝑcu. l. q abſentẽ. ⁊ eſt etiã text. in. l. nr̃a. licet Jo. an. iſtas duas
6 vltimas. ll. nõ alleget. ¶ † Abſit ergo ꝙ ſola ſciẽtia vẽditoris ſufficiat, q vbicũqȝ in denũciando requirit certa forma, tũc ſemper denunciatio eſt de ſubſtãtia: nec ſufficit ſola ſciẽtia. vt. ff. de adul. l. denũciaſſe. facit qd no. in. l. nomẽ. j. que res pig. ob. poſ. Nõ ob. d. l. j. ff.
de act. empt. quia aut finis denũciantis eſt ſcire, aut incitare ſiue trahere ſcientẽ ad aliquid agendũ. Primo caſu nõ eſt opus ſciẽti denũciare. Scdo ſic ſm Bart. ibidẽ. ⁊ hic. Tu dic qd tres ſunt caſus,
aut em̃ ſcit aliter q̃ ꝑ denũciationẽ aduerſarij. aut ſcit ꝑ denũciationẽ aduerſarij, aut nõ ſolũ ſcit, ſed eſt reqſitus ad cãm. In primo ca
d ſu dico ſciẽtiã[d] nõ ſufficere, vt teneatur de euictiõe, niſi emptor ſit
minor, vel eccleſia. quib⁹ cõmittit mora, vel irregularis. vt. s. in qb.
cau. in inte. reſti. nõ eſt nece. l. In minorũ. vel niſi vẽditor ſit in mala
e fide, eo ꝙ hȝ inſtrã[e] ꝑ q̃ emptor põt vincere: ⁊ nõ notificat ea emptori. ar. ff. de act. emp. l. Jul. §. idẽ Jul. ⁊. l. Titius. vel vbi ſcienter vẽdidit re alienã: tũc etiã nõ cõuenit rõne euictiõis, ſȝ rõne doli. vt. ff. de
f act. emp. l. ſeruus quẽ. §. ſi ſciẽs. ¶ Secũdo caſu,[f] quãdo ſcit per denũciationẽ emptoris, puto eũ de euic. teneri: q in denũciatione nõ
requirit cõcluſio: ſed ſatis eſt ipſa denũciatio: ſicut dicit. l. de muliere, que denũciat ſe eſſe pregnantẽ. vt. ff. de lib. agno. l. j. §. j. ¶ Terti⁹
caſus eſt indubitatus: q certũ eſt venditorẽ teneri de euictione, vt
in legibus. s. allegatis, ⁊ ſufficit dicere denũcio tibi, vt ſi velis, ad litem vel ad cauſaȝ venias, vt no. ff. de act. emp. l. emptorẽ. §. j. in gl. q̃
incipit. bonã fidẽ. Ex quo apparet ꝙ ſi nõ vult venire, non põt preciſe cogi, ⁊ ſubijcit periculo euictionis. ⁊ tene mẽti illã gl. ⁊ eſt ſimilis gl. j. ſi mã. ita fue. alie. l. ea quidẽ. ¶ Sed cõtra primum membrũ
opp. de. l. vlt. ff. de trãſact. vbi ſufficit ſola ſciẽtia, etiã nõ interueniẽte denũtiatione aduerſarij. ¶ Sol. ibi eſt alius caſus, in quo ad executionẽ requirebatur ignorantia, vnde qui ſcit, nõ excuſatur, ⁊ ſic nõ
g obſtat. ¶ Ulterius opp.[g] ⁊ videt ꝙ etiã ſi ſit denunciatũ, non teneatur de euictione, vt. ff. de euic. l. ſi dictũ. §. ſi cõpromiſero. ¶ Sol. ſententia arbitri eſt nulla ipſo iure, ⁊ ei nõ paretur, niſi metu pene. Itẽ
h ille qui cõpromittit,[h] eſt in culpa: ergo ſecus eſt ſi cõpromiſſuȝ fieret
ex neceſſitate impoſita a ſtatuto: q tũc ſentẽtia arbitri eſt ſentẽtia,
⁊ loco iudi. ſuccedit. vt. s. de iudi. l. pen. ⁊ hoc tenet Bar. ꝙ qñ compromiſſum eſt neceſſariũ, debeat euictio. puto tamẽ ꝙ quãdo eligi
i tur arbiter, debeat citari[i] venditor. q ſua intereſt. nã magna vis eſt
in electione arbitri. imo in eo pẽdet quodãmodo totus ſtatus queſtionis: maxime etiã quãdo eſt arbitrator. vt. s. de cõtrahẽ. emp. l. ij.
7 arg. ad hoc. ff. de in diẽ addic. l. neceſſe. ⁊ ita cõſulo fieri. ¶ † Ultimo
k opp.[k] dicitur hic ꝙ etiã ſit ſit denũtiatum [l] vẽditori: tamẽ ſi emptor
l nõ cõparuit ad ſentẽtiam, preſumitur ſentẽtia lata culpa emptoris:
multa em̃ põt ꝑſens allegare, que mouẽt animũ iudicis. arg. ff. de arbi. l. ſicuti. ⁊ intelligo tex. iſtum no. etiã ſi neqȝ venditor cõparuit, vt
potius culpa noceat emptori quã vẽditori: ſed cõtra: q ex quo fuit
denunciatũ vẽditori, debuit cõparere, ⁊ iudiciũ in ſe ſuſcipere. vt. ff.
de euic. l. ſi plus. §. j. ⁊. d. l. vẽditor. ⁊. s. vbi in rem act. l. j. Si ergo non

fecit hoc, eſt in mora: ⁊ ſic tenet ad intereſſe. reſpondeo. maior eſt mora cõuenti, cũ quo erat fundatũ iudiciũ, quã mora vẽditoris, qui in illo iudicio nõ ꝯparuerat. arg. ſ. de ſen ⁊ iterl. om. iud. l. j. ¶ † Extra q̃ro, vẽditor[a] ante traditionẽ compromiſit cũ quodã extraneo, cõſecutus eſt penã, an teneatur illã penã emptori ſoluere? Reſpondeo nõ. q: illa pena nõ ex re ꝓuenit, ſed ex cõtemptu. vt leg. ⁊ no. ff. de bo. au. iud. poſ. l. pretor. §. qd̃ de fructib⁹. ff. de here. ven. l. vẽditor. §. ſed hoc in re ſingulari. ⁊ ad. l. fal. ſi heres. Nõ ob. ff. ad treb. l. cũ hereditas ex fideicõmiſſo. q: illa loquitur in trebellianica reſtitutiõe: ego aũt loquor in re ſingulari vẽdita. ¶ † Scd̃o[b] q̃ro. pone ꝙ eſt factum pactũ ꝙ venditor nõ teneatur de euictione, que eſt virt⁹ iſti⁹ pacti? Reſpon. iſtud pactum non porrigit effectum ſuũ circa tria. ¶ Primo. ſi vẽditor fuit in dolo. ff. de acti. empt. l. j. i fi. ⁊ l. tenet. §. fi. ⁊ l. emptorẽ. §. qui aũt. ¶ Scd̃o, ſi venditor, vel eius heres euincat. vt. d. l. emptorẽ. §. deniq̃. ¶ Tertio nõ operat effectũ ſuũ, quin pretiũ repeti poſſit, niſi expreſſe ſit actũ ꝙ nõ teneat ad reſtituẽdũ pretiũ, valet hec cõuẽtio: vt no. dicit gl. in. d. §. qui aũt, qd̃ tene mẽti. qd̃ dixi de pretio reſtituendo, eſt verũ, quãdo ſine expreſſione certe cauſe eſt factũ pactum ꝙ nõ teneatur de euictio. Sed qñ venditor exprimit cauſam certã, ex qua nõ vult teneri de euictiõe: tũc nõ tenetur ad pt̃is reſtitutionẽ. vt le. ⁊ not. ff. de euict. l. qui libertatẽ. qd̃ eſt mẽti tenendũ. Itẽ aduerte, ꝙ vbi dixi ꝙ vẽditor eſt in dolo, tenet de euic. nõ obſtãte pacto, dico ꝙ in libello[c] dꝫ fieri mẽtio doli, alś libell⁹ nõ ꝯcluderet. vt. d. l. ẽptorẽ. §. deniq̃. ¶ † Itẽ ⁊ tertio q̃ro.[d] dicitur hic ꝙ eſt denuntiandũ[e] venditori: nunq̃d per pactum poſſit remitti neceeſſitas denũciãdi? Ꝛ ñ. ſic: vt. ff. de euic. l. herẽni⁹. in princ. tñ ſi venditor venit ſponte[f] ad cãm, debet admitti ad inſtructionẽ cauſe pro ſuo intereſſe. vt legi. ⁊ no. ff. de inoff. teſt. l. ſi ſuſpecta. ¶ † Quarto q̃ro. q̃d ſi nõ euincit propter dñium, ſed nuda poſſeſſio: vtrũ poſſit agi de euictiõe? Sol. vt dixi in rubri. ⁊ adde qd̃ nõ agit quaſi re euicta: ſed quaſi re nõ tradita: vt. ff. de act. emp. l. ratio. in prin. ⁊ ideo ſi vẽditor promiſit reficere ſumptus litis, intelligit de lite proprietatis, nõ poſſeſſionis. vt no. ff. de ver. ob. l. venditores. ⁊ eſt rõ: q: nõ proprie dicit res euicta, cũ nuda poſſeſſio euincit: vt. ff. de euic. l. ſi cũ vẽditor. in pri. ⁊ hoc tenet Bar. in. d. l. ratio. ¶ Et ideo ſit caut⁹ emptor, ꝙ ſtipuletur de euictione tam proprietatis, quam poſſeſſionis, ⁊ ſumptibus vtriuſq̃ litis que verba no. ¶ † Ultimo quero. nunq̃d pro euictione iuriſpatronatus competat actio de euictione? Breuiter tex. eſt no. ꝙ ſic. ff. de actio. emp. l. ſi Titius. Reliqua que ſunt in apparatu vide per teipſum.

1 ☞ Periculum vini venditi, quando et quomodo ſpectat ad emptorem.

2 Statutum ſi prohibet vinum portari extra diſtrictum, an poſſit portari acetum.

¶ Lex ſecunda.

Cum cõuenit. ¶ Cũ vinũ vẽdit ad mẽſurã: anteq̃ mẽſuret: periculum mutati vini ptinet ad vẽditorẽ: cũ aũt nõ vẽdit ad mẽſurã, ſed vt certũ corp⁹: tũc ſtatim piculũ eſt emptoris: qd̃ dictũ eſt in vino. idẽ in oleo, frumẽto, ⁊ ceteris ſimilib⁹ poſt vẽditionẽ deterioratis, vel penitus corruptis. h. d. no. ⁊ diuidit in tres partes. nã primo loquitur cũ vinũ vẽdit ad menſurã fiendã. Scd̃o, cũ vinũ vendit ad certũ corpus: puta totũ vinũ qd̃ eſt in dolio. Tertio, ponit quedã extẽſio de vino ad res ſiles. ꝟ. ibi: cũ aũt. tertia ibi: hec oia. ¶ † Et breuiter dic in iſta materia. vt plene no. ſ. ti. j. l. ſicut. Uel clarius dic, ꝙ qñq̃ vinũ[g] vẽdit ad mẽſurã fiẽdã. ⁊ tũc anteq̃ mẽſuretur piculũ eſt vẽditoris: vt. ff. de ꝯhen. emp. l. qd̃ ſepe. §. in his. niſi in duob⁹ caſibus. Prim⁹ eſt. cũ p emptorẽ ſtetit quominus mẽſuret, ⁊ exportet. vt. ff. eo. l. ſi per emptorẽ. Scd̃s, cũ emit cũ aduerſiõe. id eſt hoc pacto vt emptor ſubeat omne periculũ. vt. ff. eod. l. ſi quis vina. §. pe. ⁊. §. fi. ¶ Interdũ vinũ vendit in ſpecie: ⁊ tũc periculũ eſt ẽptoris. Fallit in quatuor caſibus. Primus, cũ eſt venditũ in aduerſiõe. id eſt venditor recepit in ſe omne periculũ. vt. ff. e. l. j. ver. aut igitur. ¶ Secũdus caſus eſt. cũ per vẽditorẽ ſtetit quomin⁹ emptor deguſtaret. vt. ff. eo. l. ſi qs vina. Tertius caſus eſt. cũ aſſeuerauit bonitatẽ vini duraturã. vt. ff. eo. l. ſi vina que in dolijs. Quartus caſus eſt, cũ ſciebat bonitatẽ vini non duraturã, ⁊ nõ certificauit ẽptorẽ, vt. d. l. ſi vina. §. plane. vbi eſt tex. no. ſm Iac. but. eodẽ mõ tenet vẽditor[h] frumenti, q ſciebat ordinamẽtũ futurũ in cõi de frumẽto vili⁹ vẽdẽdo, ⁊ nõ premonuit emptorẽ ſm Doc. arguẽdo de mutatiõe qualitatis intrinſece ad bonitatẽ extrinſecã. q̃ eſt pretiũ rei. vt. ff. de ac. empt. l. quero. ⁊ l. fraus. ff. de legi. per Guil. ⁊ adde ꝙ vinũ vẽdit qñq̃ in ſpecie: qñq̃ in gñe ſubalterno: qñq̃ in gñe generaliſſimo. primis duob⁹ caſibus põt deteriorari, ⁊ perire. vt hic. ⁊. ff. loc. l. In naue Saupheli. ¶ Tertio caſu nõ põt pire: q: gña ſunt immortalia. vt. ff. ad. l. fal. l. In rõne. §. incerte. ⁊ ex his verbis habes concluſum q̃cquid dicat p̃ ex. ¶ Ultimo[i] not. ar. ex illo ver. hec oia. ꝙ ſi ſtatutũ prohibet[k] vinũ extra diſtrictũ portari qd̃ nõ poſſit portari acetũ: q: de ſimilibus idẽ eſt iudiciũ: ſed contrariũ eſt verum, q: in ſtatutis penalib⁹, ⁊ q̃ ſunt contra ius commune, ceſſat interpretatio extenſiua. Bald.

a ¶ Venditor. Facit quod no. per Bal. in rub. ṡ. eo. in fin. ⁊ vide Bal. plene in. §. quod de fructibus. hic alleg.

b ¶ Secundo. Uide Bal. poſt gl. in. l. ſi dubitatur. ſ. de euict. ⁊ Bar. in l. emptor. §. j. hic alleg.

b ¶ Secundo quero. Not. ꝙ licet quis non velit teneri de euictiõe, tenetur tamen ad pretium. et vide Bal. in. l. emptor. ſ. de euic. Andr. Barba.

1 ☞ Emptor vbicunq̃ nõ conſequitur propter dolum vẽditoris id quod cõſequi debet ex natura contractus, dolus venditoris debet ipſi venditori nocere. ⁊ nu. 2.

¶ Lex tertia.

Dolum. ¶ Sup verbo, actoris, id eſt vẽditoris. d ibi, nocere. dicit hic Nic. de ma. qd̃ hac. l. ⁊ que ſunt per eam ſcripta intelligere non põt. ¶ † Sed vt hec. l. intelligat notandũ eſt ꝙ vbicunq̃ emptor nõ cõſequitur propter dolũ venditoris id qd̃ ex natura ꝯtractus cõſequi debeat, dol⁹ vẽditoris debet nocere vẽditori, nõ emptori. ¶ Unde ſciẽdum eſt ꝙ emptor principalr̃ ex cõtractu emptiõis debet cõſequi ſex. ſcꝫ vt ex cõtractu habeat actionem. vt a vẽditore habeat rei traditionẽ, vt nõ patiatur deceptionẽ, vt habeat dñium rei, vel vſucapiẽdi cõditionẽ: ⁊ ꝙ res vẽdita vitio careat, ⁊ ꝙ ꝓpter euictionẽ rei emptor dãnũ nõ ſubſtineat. vt. ff. de act. emp. l. ex ẽpto. p totã. l. ⁊ e l. Iuli. §. ſi venditor. vnde de quolibet iſtorũ ſex eſt videre exemplum, qñ venditoris dol⁹ noceat emptori. ¶ † Et primo circa primũ: ſcꝫ de f cõſequẽda actione, nã ſi dolus vẽditoris dedit cãm ꝯtractui: ⁊ ſic ꝯctus ipſo iure nõ: valet: vñ ꝓprie nõ põt dici de iure emptor ⁊ vẽditor: tñ g de equitate in optiõe emptoris eſt ex tali ꝯctu agere. vt no. ff. de dolo. l. ⁊ elegãter. in princ. ⁊ ſi emptor differt approbare, vel improbare, ꝯpellitur[l] ad eligẽdã alterutrã viã. vt. ff. de ac. emp. h l. Iul. §. ſi qs colludente. ⁊ ẽt hoc mõ põt agere ille cuius dolus dedit cãm ꝯctui, qd̃ nõ reperit alibi. ¶ In ſcd̃o. ſcꝫ de rei traditiõe, dico ꝙ vẽditor doloſus bone fidei emptori tradere tenet etiã rem furtinã, vt no. ff. de cõtrahẽ. emp. l. ſi in i emptione. §. Itẽ ſi emptor. ¶ In tertio ſilr̃, q: venditor qui decepit ẽptorẽ ſilr̃ in pretio, tenetur ei quãto plus vendidit. vt. ff. de act. empt. l. Iul. §. ſi vẽditor. ¶ In quarto, eodẽ modo ſeruat hec regula: q: venditor doloſus rẽ tradẽdo trãſfert dñiũ, ſi dñs erat. vt. d. l. ⁊ elegãter. ⁊ ſic nõ officit dolus emptori. quin adipiſcat dñiũ. k Idẽ in vſucapiẽdi ꝯditiõe, ſi dol⁹ fuit inductiuus ad cõtrahẽdũ circũſcripta ſciẽtia rei aliene: alias ſtandũ aut. male fidei. ſ. de preſcri. lon. temp. ¶ In quinto obtinet hec regula. Nã ꝓpter vitiũ rei venditor tenetur emptori etiã ad intereſſe extra rem. vt. ff. de act. empt. l. Iulia. in prin. ⁊. ff. eo. l. ſi vina que in dolijs. ¶ In ſexto. enĩ ⁊ vltimo, ſcilicet ꝙ dolus vẽditoris nõ noceat emptori etiã ante rẽ emptã, eſt expreſſum. l ff. de act. emp. l. ſeru⁹ quẽ. §. fi. Ex his ſex reſpectibus dr̃ dolũ vẽditoris nõ nocere bone fidei emptori ſm Nic. de ma. ⁊ facit ad hoc. ff. de ac. empt. l. qui per colluſionẽ. in prin. vbi ponit caſus ſatis no. circa naturam huius legis.

c ¶ Libello. Uide Bal. in. l. tenetur. §. fi. ff. de ac. emp.

d ¶ Item ⁊ tertio quero. No. ꝙ põt remitti neceſſitas denũciandi. vide gl. ⁊ qd̃ ibi not. p do. Ant. in. c. p. ⁊ g. de offi. delega. vbi queritur an vaeat pactum ꝙ quis poſſit excõmunicari ſine monitione. ⁊ ego no. de excep. rei iud. And. Barba.

e ¶ Denũciãdũ. Uide Bald. in. l. emptor. ſ. d̃ euic.

f ¶ Spõte. Probat tex. in. l. ſi parentes. ſ. de euic.

g ¶ Uinum. Uide plene Bal. poſt gl. in. l. ſicut. ſ. de act. empt.

h ¶ Vẽditor. Vid̃ Bar. in. l. quero. ff. de act. emp. ⁊ i l. cõtra legem. ff. de legi.

i ¶ Ultimo. Adde Bal. in. l. j. ſ. que ſit long. cõſue. et in. l. j. ſ. d̃ ero. mili. anno. li. xij. ⁊. l. queſitũ. §. illud. ff. de leg. iij.

k ¶ Quod ſi ſtatutũ prohibet. Si prohibitũ eſt extrahere vinũ, nõ eſt prohibitũ extrahere acetum. vt. l. j. C. d̃ ero. mili. anno. libro. xij. And. Barba.

l ¶ Cõpellit. Uide Bar. i. l. ⁊ eleganter. hic alle. ⁊ Bal. i. l. j. ṡ. plus vale. qd̃ agi. ⁊ gl. in. l. a diuo pio. ff. de re iudi. et que ibi dixi poſt bar. in l. cũ lex. ff. d̃ fideiuſ. ⁊ vid̃ Bar. in. § ſi quis colludente. in fi. hic alleg. facit in ſimili. l. ſi in emptiõe. §. ſi ẽptio. ⁊ qd̃ ibi. gl. ff. de cõtrahẽ. empt. ⁊ quod no. Barto. in. l. bona fides. ff. de actio. empt.

¶ Lex quarta.

Cum inter. Emptione pfecta, niſi mora interueniat periculum eſt emptoris. hoc. d. Bald.

¶ Lex quinta.

Cum ſpeciem. Caſus incẽdij emptione perfecta, emergit emptoris periculo. h. d. Et no. hic incẽdiũ ſine culpa. concor. ff. eo. l. ſi venditor.

1 ☞ Venditor interitu ſpeciei liberatur ab act. ex empto. ⁊ nihilominus emptor tenetur ei ad pretium rei vendite.

2 Quid ſi ſtatuto cauetur ꝙ bannitus nõ poſſit

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a ¶ Dicunt etiam doc. Si bannitus nō poteſt contrahere. tunc ſi quidem vendit, cum non poſſit petere pretium, non tenetur ad traditionem rei. And. Barba.

b ¶ Statuti. Uide Bar. in. d. l. bona fides.

c ¶ Habet locum. Uide Bal. in. l. acceptā. C. de vſu. ſu. xxxij. qō. vbi de iſta gabella. Andre. Barb.

contrahere ad ſuam vtilitatem, ⁊c.
3 Emptor ſoluit gabellam, vēditor nō: ex forma autem ſtatuti venditor nō poteſt agere ad p̄tium. an poterit conueniri ad rem.
4 Contractu ſublato ex vna parte, an tollatur ab vtraq̄.

¶ Lex ſexta.

1 MOrtis. † Venditor interitu
ſpēi liberať ab actio
ne ex emptor: ⁊ nihilominꝰ emptor
teneť ei ad p̄tiū. h. d. no. ⁊ ſic no. obli
gationē ex vna parta reſolui. ex alia nō reſolui.
¶ Op. de quadā no. l. ſcilicet de. l. bona fides.
ff. de act. emp. vbi diciť ꝙ liberato vno de con-
trahētibus, ex diſpoſitiōe legali alter effectua
liter nō teneť. So. ꝯcedo ꝙ ſi aliqua. l. ſingulari
releuať venditor a venditiōe rei extātis: ꝙ ſil'r
releuari debet emptor a ſolutiōe pretij: q̄ non
debet venditor habere rem ⁊ pretium. arg. in. l.
j. s̄. ſi ſeruus extero. Sed qn̄ liberať per interi-
tum ſpeciei, tūc eſt ſecus: quia non habet rē: ⁊
2 ideo petit pretiū. ⁊ eſt illa. l. multū no. ¶ † Di
a cunt etiam doc.[a] ꝙ ſi per formam ſtatuti[b] ban-
b nitus non poteſt contrahere ad ſuam vtilitatē.
tunc ſi quidem vendit cum nō poſſit petere p̄-
tium, nō tenetur ad rem tradēdam: ⁊ ſi tradit,
repetit per condic. ſine cauſa cum erit exēptus
c a bāno. Bar. autem dicit ꝙ habet locum[c] cō-
dic. ob cauſam re tradita. dicit enim ꝙ in ꝯtra-
d ctibus[d] nominatis habet locum cōdic. ob cau-
ſam. ſi ex diſpoſitione. l. non impleatur contra-
ctus: quod dic eſſe valde no. tutiꝰ eſt dicere vt
alij dicūt, qd̄ ſit condictio ſine cā: q̄ cauſa redu
3 citur ad non cauſam. ¶ † Item inducitur[e] ad
e aliā. q. pone[f] ꝙ emptor ſoluit gabellam: vēditor
f nō, vnde ex forma ſtatuti vēditor nō pōt agere
ad p̄tiū: nūquid poterit cōueniri ad rē: ⁊ vide-
tur ꝙ nō per. d. l. bona fides. Cōtrariū videtur
ar. l. noſtre. dic conueniri poſſe: q̄ aliud eſt ꝓ-
pter culpā dānificare, vt in q̄ſtione propoſita:
aliud eſt quādo beneficiū legis ſupuenit, alte-
ri contrahere, ſine alterius culpa ſm Bart. Et
inducit exemplū de preſcriptiōe, ſi vnus eſt li-
beratus preſcriptione, ⁊ alter nō: q̄ liberatus
nō cōuenitur, ⁊ tn̄ agit ſm Bar. ego credo agē
tē offerre debere: q̄ per ſtatutū vel preſcriptio
nē non eſt ſublata equitas naturalis, q̄ dictat
ꝙ nō debet qs habere rē ⁊ pretiū: cū enim hoc
implicet cōtradictionē. vt. d. l. j. ſi ſeruꝰ extero.
patet ꝙ hoc eſt impoſſibile. reo aūt nō icūbit
neceſſitas offerēdi, ⁊ ideo re tradita, ſi ꝯuenire
tur emptor ad p̄tiū, vera eſſet opi. Bar. q̄ em-
ptor excipiēs nihil hz offerre. ¶ Sz pone ꝓpter multas diuerſitates que fuerūt in ciuitate Aretij. oportuit fieri multas vēditiōes. vnde factū eſt generale ſtatutū. ꝙ oēs vēditores ſint a talibꝰ grauaminibꝰ liberati, ⁊ ab omni obligatione, nūquid poterūt pretiū petere: vel ſi ipm receperint, nūqd teneanť reſtituere: ⁊ veritas eſt ꝙ ſi nō receperint, nō poſſunt petere: ⁊ ſi receperint, teneńť reſtituere ꝑ condic. ſine cauſa. tex. eſt ī. d. l. bona fides. ⁊ ſi tu dicis. quomodo cū ſint totaliter liberati: rn̄. verū eſt ꝙ ſunt liberati ab obligatione q̄ erat ante legē: ſed nō ab obligatiōe que oriť per ipſam. l. ſeu poſt ipſam. l. ſicut eſt iſta obligatio. ex qua naſciť cōdictio ſine cā. ar. ff. de aur. ⁊ arg. le. l. ſi ita. ſm Bar. q ita elegāter. no. in. d. l. bona fides. ⁊ facit. ff. d̄ iſti.
4 l. ſi quis mācipijs. §. proculus. ¶ † Denuo op. cōtra hāc. l. ⁊ videť ꝙ ſublato contractu ex vna parte, tollatur ab vtraq̄. vt. ff. de exce. l. ſi. Sol. Interdū tollitur ꝯtractus: ⁊ tūc nō pōt tolli, quin nō tollatur hinc inde: ⁊ ita loquiť cōtrariū. Interdū nō tollitur cōtractꝰ, ſed altera obligatio euaneſcit ſm naturam contractus: puta per interitū. vel per ſolutionē, vel etiā per pactū, ⁊ nō tolliť cōtractus, ⁊ remanet obligatio in altero extremo. in quo nō reperitur cauſa obligationis tollende. vt. ff. de pact. l. ſi cōuenerit. ⁊ ſic nō obſtāt ea que dicta ſunt teneas menti. Bald. de peruſio. ll. doc.

¶ De actionibus empti. Rubri.

¶ Continua iſta verba rubrice vt in glo.

¶ Lex prima.

ADuerſus. Licet emptor nō ſoluat p̄tiū nō pōt ab eo res tradita vēdicari, ſed ad pretiū eſt agēdū. h. d. intellige hāc. l. qn̄ fides fuit habita de pretio: ⁊ talis erat vēditor, qui poterat fidē habere d̄ pretio: alias poſſet res vēdicari, ſi venditor erat dn̄s. vt inſti. de rerū diui. §. vendite. ⁊ arg. ff. de tributo. l. pcuratoris. §. pen. Si vero venditor non erat dominus, ſed habebat publicianam: nō poſſet proponere publicianā: q̄ tranſlata eſt in emptorē. vt. ff. de public. l. de pretio: quod eſt nota.

¶ Lex ſecunda.

VEnditi. Reſiduū pretij poteſt peti, non obſtante refutatione, vel cōpēſatione erronea. ⁊ ſi emptor occupat fructus ad ſe non pertinētes, reſti-
g tuere teneť. h. d. no. ¶ No. ꝙ nō valet[g] erronea refutatio ſine compenſatio, ſed ope replicationis eliditur. vt. ff. de pact. l. ſi cū te. cū. l. ſeq. ⁊ arg. in. l. vlti. de cōſti. pecu. ¶ Quero. ꝙ eſt exemplū de fructibus inuaſis ab emptore: Rn̄. ſi tempore venditionis fructus erant ſeparati a ſolo, tamen adhuc erant ſuper faciem fundi: iſti nō veniunt in contractu: tamē ſi emptor cui erat tradita poſſeſſio. percepit eos, iniuſte fecit. ⁊ ſi feciſſet vi adhibita, teneretur vi bonorū raptorum.

1 Ex, dictio quā vim habet: de, ꝓpoſitio quid denotat: ⁊ nu. 3. 4.
5 Prepoſitiones ⁊ coniunctiones, quid habent determinare.

¶ Lex tertia.

EX arrali. Glo. exponit pluribus modis. Sed tu potes vno verbo dicere ex arrali pacto. i. ex arrali contractu oritur actio perſonalis, nō in rē. h. d.
1 ſm ſſic. de ma. ¶ † In ſi. gl. no. de dictiōe ex: ⁊ adde qd̄ dixi in. l. j. s̄. ſi ſeruus extero. ⁊ qd̄ no. in. l. emptor. §. ꝙ de fructibus. ff. de bo. au. iu. poſ. per Bar. ⁊ in. l. j. §. ex incendio. ff. de incen. ⁊ adde quod
h dictio, a,[h] iuncta cum verbo effectiuo vel ſubſtātiuo ſum es eſt: notat cauſam efficiētē, vt cū dico, filiꝰ ꝓcedit a p̄re. vt. ff. de lib. ⁊ poſt-
2 hu. l. filius a patre. ¶ † Sed prepoſitio, de, iuncta materie denotat cauſam materialem: vt cum dico, cultellus de ferro, ſi aūt iungať loco, denotat cauſam naturalem ſumptam de loco: vt cum dico Bal. de Peruſio. vt. l. ſed ⁊ reprobari. ff. de excu. tut. ⁊. l. j. §. nūc videamꝰ. de coniun. cū eman. lib. ſed prepoſitio ex: denotat formam: vt actio ex contractu. i. ex forma cōtractus. Et interdum denotat qualitatē: vt cū dico, ex percuſſione ſanguis exiuit. i. ex qualitate percuſſionis. facit quod no. in. l. ſi mulier. rerum amo. ⁊. l. j. §. ex incendio. de incen.
3 rui. nau. ¶ † Sed dictio pro. denotat cauſam finalem: vt cū dico. lego tibi pro alimen. ff. de tranſ. l. cum hi. §. ſi vni. ⁊ dictio ad: eſt eiuſdem nature: prout denotat cauſam finalem, ſeu ſubſtātialē: niſi quando denotat cauſam impulſiuā. vt. l. ij. §. ſi. ff. de dona. dictio autē per: denotat cauſam inſtrumentalem. vt contraho per nuntium, vel per
4 epiſtolam, ⁊ ſimilia. vt. l. multū. ſi quis alteri vel ſibi. ¶ † Sed dictio propter: denotat cauſam remotam ⁊ accidētalē. vt. l. ſi propter. s̄. de
5 cōpen. ¶ † Et no.[i] quod aduerbia, ⁊ prepoſitiones, ⁊ coniunctiones
i que veniunt ad aliud terminandum. habent ſignificare qualitates modos ⁊ tempora ſecundum ſuſcipientem naturam, ⁊ qualitatem ipſius determinabilis: ⁊ non ſemper recurres ad proprias ⁊ p̄ciſas ſignificationes

d ¶ Quod in contractibus. Si ex forma ſtatuti emptor ſoluit gabellam. ſed venditor non: venditor nō pōt pretiū petere an emptor poterit rem petere: Bar. concludit ꝙ ſic. Bal. hic ꝯtra. ⁊ videť veriꝰ. ⁊ de iſto contractu ex quo ſoluit gabellam, an ſit ipſo iure nullus, vel teneat p̄dic ꝯſuluit d̄ facto: ⁊ vid̄ bar. de hoc loquētem i. l. vniuerſa. s̄. de prec. impe. offe. ⁊ in. l. cū mulier. ff. ſol. ma. ⁊ in. l. bona fides. ff. de ac. em. et. d. meū de Imo. in. c. cū contingat. d̄ fo. cōpe. per Bal. in. l. cum mulier. prealle. in l. creditoribus. C. de ſer. pig. da. ma. et in. l. j. §. Offilius. ff. ne qs eū. And. Barba.

e ¶ Itē induciť ad aliā. q. Not. ꝙ habeo nūc. q. ī facto. quidā donauit, et trāſtulit dn̄iū, donatarius nō ſoluit gabellā: contractꝰ eſt ipſo iure nullus, iſte donans vēdidit rē donatā, dubiū eſt nunc qua actione agit emptor contra donatarium. bal. dicit ꝙ tutiꝰ eſt dicere ꝙ cōdi. ſine cā q̄ cā eſt reducta ad nō cām. bal. in. l. cū mulier. ff. ſo. ma. dicit rei vē. in. l. bona fides. ff. d̄ ac. emp. dicit. cōd. ob. cām vel ſine cā. Mod. ī. d. l. cū mulier. dicūt cōdi. ſine cā. ⁊ allegāt. ꝙ iſtud ſtatutū dupl'r intelligať. ſi cōtractꝰ ſit nullus ipſo iure: ⁊ ſic res ſit inēpta ipſo iure, cenſeť dn̄ium tranſlatū in venditorē: tūc cōpetit rei vēd. l. cōmiſſo. ie. j. de pac. inter emp. alio modo intelligiť. ꝙ ſit nullus, ⁊ res reuertať ad vēditorē: ⁊ iſto caſu non cēſetur, dn̄iū rei trāſlatū, l. qui ea lege. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. ⁊ ſic ageť ꝯdic. ſine cauſa. cū ergo ſtatutū iſtud dupliciter intelligi pōt. debet intelligi in ſcd̄o. ita eſt glo. ſing. in. l. j. ff. de dona. q̄ in ſcd̄o non leditur ius commune. vide eos in. d. l. cum mulier. prope. ſi. And. Barba.

f ¶ Pone. Uide Bart. in. d. l. bona fides.

g ¶ No. ꝙ nō vz. Uide. d. An. i. c. ij. de cōſt. ad ꝙ alle. iſtā. l. And. Bar.

h ¶ Dictio a. De iſtis dictionibus a: propter: ad: vide Bar. ⁊ doct. i. l. non dubium. s̄. de legib. Bald. in. l. j. s̄. ſi ſeruus extero. Et de dictiōe per: vide Bald. in rub. s̄. de exer. ⁊ de dictiōe ad. vide Bart. i. l. j. ff. de condi. ⁊ de. ⁊ in. l. qbꝰ diebus. §. ſi. eo. tit. ⁊ Bal. in. l. generaliter. ꝯ. de epiſco. ⁊ cler. Et de dictione pro: vide Bald. in. d. l. qbus. §. ſi. ⁊ dic ꝙ eſt dictio argumentiua. l. cui eorum. ff. de poſtu. ⁊ vide Bart. in. l. meminiſſe. ff. de offi. procon. vbi de dictione ad.

i ¶ Et no. Uide in. l. j. s̄. ſi ſeruus extero emi ſe. man.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN